

Pensioenblad voor het grondpersoneel van KLM

FOCUS

JAARGANG 19 | DECEMBER 2023

Informatie & Nieuws | Deelnemers aan het woord

Algemeen Pensioenfonds KLM

INFORMATIE & NIEUWS

- 3 COLUMN
Hans de Roos
Omkijken en vooruitkijken
- 4 KORT
- 8 FINANCIËLE POSITIE
Hoe staat het pensioenfonds er financieel voor?
- 12 VEELGESTELDE VRAGEN OVER DE NIEUWE REGELS VOOR PENSIOEN
Waar zijn uw (oud-)collega's benieuwd naar?

DEELNEMERS AAN HET WOORD

- 6 INTERVIEW: MET PENSIOEN
Henk Kreutzkamp | Zorg dat je iets om handen hebt
- 9 NIEUWE PENSIOENREGELING: IEDEREEN HEEFT HETZELFDE DOEL VOOR OGEN
Er wordt hard gewerkt om alles voor elkaar te krijgen
- 14 INTERVIEW: BIJNA MET PENSIOEN
Chris van Egmond | Sherlock Holmes stopt een jaar eerder

BESTUUR ALGEMEEN PENSIOENFONDS KLM

Leden: Henk Bosscher, Paul Jansen (vicevoorzitter), Leon Leisink, Paul Loven (onafhankelijk voorzitter), Marianne Meijer-Zaalberg, Charlotte Orlebeke, Kirsten Pronk, Jeroen van der Put, Carola Steenmeijer, Hans de Roos (vicevoorzitter), Erik Zwart, John de Hollander.

Omkijken en vooruitkijken

Bij een terugblik op 2023 en vooruitblik op 2024 springt één onderwerp er meteen uit: het nieuwe pensioenstelsel. De wet die hieraan ten grondslag ligt passeerde eind 2022 de Tweede Kamer, maar tot de zomer van 2023 was het nog onzeker of deze door de Eerste Kamer zou komen. Toch waren we in het pensioenfondsbestuur, het verantwoordingsorgaan, de Raad van Toezicht en in onze uitvoeringsorganisatie Blue Sky Group al volop bezig met voorbereidingen. Ook de arbeidsvoorwaardelijke partijen (KLM en de vakbonden) en de Vereniging van Gepensioneerden KLM (VG-KLM) liepen zich al warm.

Deze vroege voorsprong in de voorbereidingen bleek niet voor niets, want eind mei was de nieuwe pensioenwet een feit. Iedereen schakelde meteen in een hogere versnelling. Voor de KLM pensioenfondsen is het doel namelijk om op 1 januari 2026 naar het nieuwe pensioenstelsel over te stappen. Dat lijkt nog ver weg, maar die tijd is hard nodig om alle plannen uit te werken, in de steigers te zetten en een goede overstap te realiseren. Denk aan de noodzakelijke berekeningen, het informeren van alle betrokkenen, de nodige IT-aanpassingen en de hele bijbehorende papierwinkel.

In 2023 is veel geschreven over wat gaat veranderen. Laat ik hier volstaan met mijn eigen ultrakorte samenvatting: aanwezige pensioenaanspraken, pensioenrechten en de financiële buffers zullen worden omgezet naar persoonlijke pensioenvermogens. Deze zullen vervolgens enigszins mee ademen met beleggingsresultaten en de koppeling van pensioenpremie aan pensioenopbouw zal voor jongeren beter uitpakken. Daarnaast krijgt iedereen een beter inzicht in de eigen pensioensituatie.

Ondertussen werd in 2023 natuurlijk ook tijd besteed aan andere onderwerpen die met het KLM pensioen samenhangen. Ontwikkelingen op de financiële markten en in onze beleggingen, waarbij verantwoord beleggen steeds meer een wens en een eis is. Communicatie met alle belanghebbenden, met de mogelijkheid van videobellen met de afdeling Pensioenservice. Een goede aanloop naar de pensioendatum, waaronder de workshops 'Pensioen in Zicht' en een actuele pensioenplanner op onze website. Om er maar enkele te noemen; de veelheid en variëteit zal in 2024 niet anders zijn.

Of u nou tijdens de feestdagen werkt, vrij heeft of al gepensioneerd bent: ik wens iedereen een goede overgang van 2023 naar 2024.

KORT

Jaaropgaaf 2023 en de pensioenspecificatie 2024 ontvangt u eind januari 2024

Ontving u in 2023 een pensioenuitkering? Dan ontvangt u eind januari uw jaaropgaaf 2023 in **MijnKLMPensioen**. Op uw jaaropgaaf staat onder andere hoeveel pensioen u in 2023 van ons hebt ontvangen en hoeveel belasting en premies er zijn afgedragen. U hebt uw jaaropgaaf nodig voor uw belastingaangifte. U ontvangt ook uw pensioenspecificatie van januari 2024. Hierop staat hoeveel pensioen u maandelijks in 2024 gaat ontvangen. U vindt uw maandelijkse pensioenspecificaties in **MijnKLMPensioen** onder **Mijn documenten**. Ga naar klmgrondfonds.nl/inloggen of scan de QR-code hiernaast.

Woont u in het buitenland? Geef uw 'Bewijs van in leven zijn' door via de app

Om uw pensioen te blijven ontvangen, vragen we u jaarlijks om een **'Bewijs van in leven zijn'**. U ontvangt een formulier van ons dat u invult en laat tekenen of stempelen bij een officiële instantie. Sinds vorig jaar kan dat ook via de ReadID Ready app. Dit is een stuk sneller en eenvoudiger. Vorig jaar gebruikte al een kwart van de gepensioneerden in het buitenland de app.

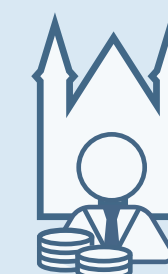
Het voordeel van deze app is dat u niet met een papieren versie naar een officiële instantie hoeft om de verklaring 'Bewijs van in leven zijn' te laten ondertekenen.

U hebt tot uiterlijk 31 december de tijd om het aan ons door te geven.

Nog geen duidelijkheid over nieuwe keuzemogelijkheid 'Bedrag ineens'

De Tweede Kamer heeft besloten om, ondanks de val van het kabinet, wel de wet te bespreken die de keuze regelt om maximaal 10% van uw pensioen te laten uitkeren op uw pensioendatum. Het is alleen nog niet duidelijk wanneer de Tweede Kamer over deze nieuwe keuzemogelijkheid gaat praten. De wet die deze nieuwe pensioenkeuze mogelijk maakt, is al een paar keer uitgesteld. **De ingangsdatum van de nieuwe keuzemogelijkheid staat nu op 1 juli 2024, maar kan nog verder uitgesteld worden.**

Hulp nodig bij de keuzes voor uw pensioen?

Als u bijna met pensioen gaat moet u een aantal keuzes maken. Wij begrijpen dat het maken van deze keuzes lastig kan zijn. Daarom staan wij op verschillende manieren voor u klaar om u te helpen met het maken van deze pensioenkeuzes:

- Zo organiseren wij meerdere keren per jaar **Pensioen In Zicht bijeenkomsten**, zowel digitaal als fysiek bij ons op kantoor. Kijk voor data en inschrijven op klmgrondfonds.nl/evenementen.
- Ook een persoonlijk gesprek is mogelijk, dat kan makkelijk en snel via **videobellen**. Het voordeel hiervan is dat we elkaar informatie kunnen laten zien door het scherm met elkaar te delen. Plan een afspraak op een moment dat u het beste uitkomt via klmgrondfonds.nl/videobellen.

Onderzoek: uw hulp hebben wij hard nodig

De overheid heeft vanaf 1 juli 2023 nieuwe regels voor pensioen. Door deze nieuwe regels gaat uw pensioenregeling veranderen. Hier hebben wij uw hulp hard bij nodig.

De komende jaren ontvangt u daarom vaker een uitnodiging om mee te doen met een onderzoek. Dit kan een korte vragenlijst zijn over uw vertrouwen in het pensioenfonds en de nieuwe regels, een uitnodiging voor een verdiepend gesprek of om mee te testen bij de ontwikkeling van een nieuw MijnKLMPensioen.

Uw antwoorden helpen het pensioenfonds om de juiste keuzes te maken en de veranderingen helder en begrijpelijk aan u en uw (oud-)collega's uit te leggen.

Lees verder via klmgrondfonds.nl/focus19 of scan de QR code.

'Toen ik met pensioen ging, ben ik lid geworden van de Vereniging van Gepensioneerden KLM, (VG-KLM) en werd ik meteen gevraagd om de ledenadministratie te verzorgen.'

'Volgend jaar stop ik als ledenadministrateur. Gelukkig is er al een opvolger. Dan heb ik nog wat meer tijd om samen met mijn echtgenote leuke dingen te doen, en ook te golfen natuurlijk.'

Zorg dat je iets om handen hebt

Henk Kreutzkamp (77) nam in 2009 na 42 jaar afscheid van KLM. Hier begon hij ooit als operator van een buizencomputer die twee keer zo groot was als zijn woonkamer, maar slechts een fractie kon van wat zijn smartwatch nu presteert. **Momenteel besteedt hij zijn tijd onder meer aan de ledenadministratie van de Vereniging van Gepensioneerden KLM (VG-KLM).** Zijn tip voor aanstaande gepensioneerden: zorg dat je iets om handen hebt!

'Ik ben vervroegd vertrokken toen ik 63 was. Geen moeilijke beslissing: financieel kon het. Ik had lang genoeg gewerkt.'

'Ik begon in 1967 bij KLM. Na de Philips Bedrijfsschool zou ik bij Philips gaan werken, maar het bedrijf beleefde net een crisisjaar, waardoor ik mijn heil elders moest zoeken. Mijn eerste baan was in Den Haag, als mainframe-operator van een enorme buizencomputer. Daarna heb ik een hele serie IT-functies gehad. In die tijd heb ik mijn echtgenote leren kennen, die ook bij KLM heeft gewerkt. Eerst bij telefonische reserveringen en daarna bij personeelsreizen. Mijn mooiste tijd had ik bij Integrated Crew & Aircraft Planning, daar heb ik ruim tien jaar gewerkt. We hebben in die tijd de hele planning van bemanningen en vliegtuigen ingrijpend geautomatiseerd. Voorheen gebeurde dat met een heel ingewikkeld en statisch kaartensysteem. Ik heb veel nieuwe mensen mogen opleiden en begeleiden, dat was heel leuk om te doen. Daarna ben ik naar PC & End Users gegaan, in het midden van de jaren 80. Ook interessant, bijvoorbeeld omdat de PC toen nieuw was. Er waren alleen al vijf of zes verschillende tekstverwerkingsprogramma's; aan die wildgroei hebben we een eind kunnen maken. De laatste jaren heb ik me vooral bezig gehouden met softwarelicenties.

Geen moeilijke beslissing

Ik ben vervroegd vertrokken toen ik 63 was. Geen moeilijke beslissing: financieel kon het. Ik had lang genoeg gewerkt en we verheugden

ons op de dag in de week dat we op ons eerste kleinkind gingen passen. Ook had ik mijn golfvaardigheidsbewijs gehaald. Toen ik met pensioen ging, ben ik lid geworden van de Vereniging van Gepensioneerden KLM (VG-KLM) en werd ik meteen gevraagd om de ledenadministratie te verzorgen. Ik heb een hele serie webapplicaties gebouwd, ook voor inschrijvingen en betalingen voor allerlei activiteiten. Zo kreeg het bestuur ook meer inzicht. Ik was de enige die met al mijn webapplicaties uit de voeten kon en het was belangrijk om achtervang te hebben. Daarom zijn we in 2018 overgestapt naar een compleet bestaand pakket, ook voor de financiële administratie.

Bedenk wat je gaat doen

Volgend jaar stop ik als ledenadministrateur. Gelukkig is er al een opvolger. Dan heb ik nog wat meer tijd om samen met mijn echtgenote leuke dingen te doen, en ook te golfen natuurlijk. We zijn vorig jaar verhuisd naar een appartement in Alphen aan den Rijn. In dat complex wonen acht golfers. We spreken regelmatig af om samen ergens een balletje te gaan slaan. Mijn belangrijkste tip voor aanstaande gepensioneerden: bereid je voor op die toekomst, bedenk wat je gaat doen. Een hobby oppakken, vrijwilligerswerk, maar ga in elk geval niet achter de geraniums zitten. Want dan gaat het niet goed.'

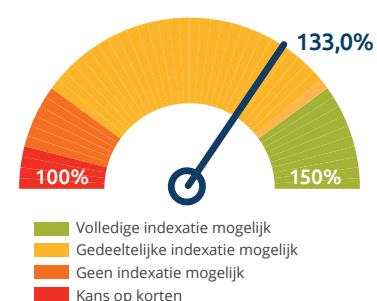
Hoe staat het pensioenfonds er financieel voor?

In december besluit het bestuur of uw pensioen (gedeeltelijk) meestijgt met de prijzen

Ieder jaar besluit het bestuur in december over de mogelijke verhoging van uw pensioen (indexeren). Of het pensioen kan stijgen hangt onder ander af van onze financiële positie en de stijging van de prijzen.

- De stijging van de prijzen in de periode oktober 2022 tot oktober 2023 is bepalend of er geïndexeerd mag worden. Als de prijzen in die periode niet stijgen, dan stijgt het pensioen ook niet. In de periode van september 2022 tot september 2023 zijn de prijzen gedaald met -1,4% (prijsindex).
- De beleidsdekkingsgraad laat zien hoe het pensioenfonds er financieel voor staat. Hoe hoger, hoe beter. Om gedeeltelijk te mogen indexeren moet de beleidsdekkingsgraad boven de 110% zijn en voor volledige indexatie boven de 140% zijn (grens van eind september 2023).

Begin december zijn zowel de prijsindex als de beleidsdekkingsgraad van eind november bekend en kan het bestuur besluiten over de verhoging van het pensioen. Eind december vindt u het definitieve besluit over de verhoging van uw pensioen op de website. Wilt u als eerste op de hoogte zijn van het besluit? Schrijf u dan nu in voor onze [digitale nieuwsbrief](#) in [MijnKLMpensioen](#) onder [Mijn gegevens](#).

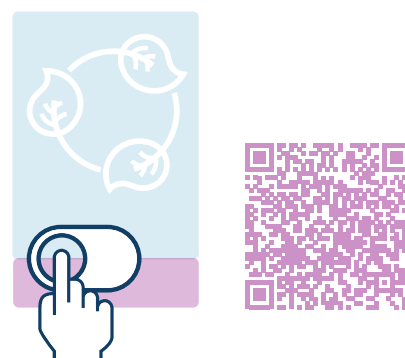

Beleidsdekkingsgraad is in 2023 redelijk stabiel gebleven

De dekkingsgraad laat de verhouding zien tussen hoeveel vermogen we hebben en de pensioenverplichtingen. Dat zijn de pensioenen die we nu en in de toekomst moeten uitkeren. Onze verplichtingen zijn in 2023 gedaald door de gestegen rente. Hierdoor is de actuele maandelijkse dekkingsgraad gestegen van 128,2% eind december 2022 naar 138,2% eind september 2023. De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de actuele dekkingsgraad van de laatste 12 maanden. Eind september 2023 bedraagt de beleidsdekkingsgraad 133%.

Het pensioenvermogen verantwoord laten groeien

Van het pensioen dat u ontvangt is 45% premie en 55% rendement van beleggingen. Wij beleggen de premies om ons pensioenvermogen te laten groeien. Wij geloven sterk dat een goed rendement en duurzaamheid hand in hand kunnen gaan. Bedrijven die zich inzetten voor het welzijn van de wereld leveren vaak ook betere presentaties. Daarom hebben wij verantwoord beleggen onderdeel gemaakt van ons beleggingsbeleid. Hierin staat hoe wij beleggen, waarin wij beleggen en hoe wij omgaan met risico's. De komende jaren willen wij verantwoord gaan beleggen. Zo zijn we dit jaar ook gaan beleggen in groene obligaties. Meer weten? Lees verder via klmgrondfonds.nl/focus19.nl of scan de QR code.

Iedereen heeft hetzelfde doel voor ogen

De overheid heeft vanaf 1 juli 2023 nieuwe regels voor pensioen. Door deze nieuwe regels gaat uw pensioenregeling veranderen. Uw werkgever en de vakbonden gaan samen de nieuwe pensioenregeling vormgeven. Het pensioenfonds gaat niet over de inhoud van deze nieuwe regeling, maar is wel nauw betrokken. Er wordt hard gewerkt om alles voor elkaar te krijgen. Wat gebeurt er allemaal en wanneer merkt u er iets van?

Henk Bosscher, bestuurslid van het pensioenfonds, en Rita van Ewijk, programma directeur van uitvoerder Blue Sky Group (BSG) praten ons bij over de voorbereidingen.

Voldoende kennis voor de juiste beslissing

KLM en de vakbonden beslissen samen hoe de precieze regeling eruit gaat zien. **Henk:** 'Deze partijen denken bijvoorbeeld na over het wel of niet meenemen van het huidige pensioenvermogen naar de nieuwe regeling (invaren) en hoeveel financiële buffer ze willen aanhouden. De Vereniging van Gepensioneerden KLM (VG-KLM) is betrokken tijdens de onderhandelingen en kan

feedback geven op het resultaat.' Hoewel het bestuur van het pensioenfonds niet aan de onderhandelingstafel zit, was het wel betrokken bij de voorbereidingen. **Henk:** 'Daarom hebben we in 2022 en 2023 samen met Blue Sky Group (BSG) kennissessies gehouden. Zo hebben we ervoor gezorgd dat de beslisers voldoende kennis hebben om de juiste keuzes te kunnen maken.'

Rita van Ewijk

Henk Bosscher

KLM en de vakbonden beslissen samen hoe de precieze regeling eruit gaat zien.

Hoewel het het bestuur van het pensioenfonds niet aan de onderhandelingstafel zit, was het wel betrokken bij de voorbereidingen.

'Wij zorgen dat het bestuur, de werkgever en de vakbonden informatie en berekeningsuitkomsten krijgen, op basis waarvan zij goede besluiten kunnen nemen. Ook zijn wij heel scherp op de uitlegbaarheid.'

Rita

'Deelnemers konden vorig jaar aangeven hoe zij tegen beleggen en de risico's die daarbij horen aankijken. Gemiddeld is men het eens met hoe we het nu doen. Uiteindelijk wil iedereen het liefst zekerheid over het inkomen nu én uitzicht op verhoging van de pensioenen.'

Henk

Bestuur van het pensioenfonds aan zet

Henk: 'We hopen dat de onderhandelingen begin 2024 klaar zijn, dan ligt de bal bij het bestuur van het pensioenfonds. Dat is de fase waarin wij het uiteindelijke transitieplan beoordelen. We gaan onderzoeken hoe de uitkomsten voor alle verschillende deelnemers zijn; we noemen dat evenwichtigheid'. Samen met het verantwoordingsorgaan en de Raad van Toezicht heeft het bestuur daarvoor het eerste halfjaar van 2024 de tijd. Daarna kijken De Nederlandsche Bank (DNB) en de Autoriteit Financiële Markten (AFM) mee met onze plannen voor de uitvoering en communicatie. 'Vervolgens kunnen we de deelnemers ook meer vertellen over wat de regels voor hen gaan betekenen.'

Systemen klaar maken

Daarna start de laatste fase: de tijd waarin BSG de regeling in de administratie verwerkt. Dat moet op 1 januari 2026 klaar zijn. Ondertussen is BSG al hard aan het werk met de voorbereidingen voor de overgang naar het nieuwe stelsel.

Rita: 'Mijn focus ligt op de financiën en het beheersen van risico's. Van belang is dat we kunnen aantonen dat we het goed doen.'

Voor onszelf, maar zeker ook voor het pensioenfonds en DNB.' BSG onderzocht hoe de IT het beste kon worden ingericht. 'We hebben ervoor gekozen om het bestaande IT-systeem waar de administratie op draait, te behouden. Dat geeft op dit moment minder risico's.'

Duidelijkheid voor deelnemers

Hoe ondersteunt BSG het bestuur van het pensioenfonds?

Rita: 'Wij zorgen dat het bestuur, de werkgever en de vakbonden informatie en berekeningsuitkomsten krijgen, op basis waarvan zij goede besluiten kunnen nemen. Ook zijn wij heel scherp op de uitlegbaarheid. Wij moeten straks aan de telefoon het beleid van het pensioenfonds kunnen uitleggen. En: hoe ingewikkelder de regelingen zijn, hoe lastiger in de uitvoering.' Het pensioenfonds betreft de deelnemers zo veel mogelijk bij de overgang, bijvoorbeeld via onderzoeken, zegt **Henk**. 'Deelnemers konden vorig jaar aangeven hoe zij tegen beleggen en de risico's die daarbij horen aankijken. Gemiddeld is men het eens met hoe we het nu doen. Uiteindelijk wil iedereen het liefst zekerheid over het inkomen nu én uitzicht op verhoging van de pensioenen (indexatie). Daarnaast vragen we regelmatig bij deelnemers na hoe het staat met het vertrouwen in het pensioenfonds en in de nieuwe regeling.'

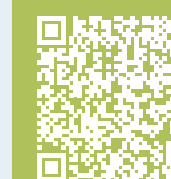
Inzet met hart en ziel

Als de nieuwe regeling van kracht is, krijgt u als deelnemer meer inzicht: in het persoonlijke pensioenvermogen, hoe dat zich ontwikkelt en welk pensioen u maandelijks daar naar verwachting voor kan krijgen. 'Dat betekent dat we onze administratie continu op orde moeten hebben', weet **Rita**. 'Daarom werken we hard aan een nieuw **MijnKLMpensioen** en het is de bedoeling dat die het komende jaar al in gebruik wordt genomen. Zo zorgen we voor een zachte landing. Voor de deelnemer is dat de verandering die het meest zichtbaar zal zijn. Maar wat voorop staat: we hebben nu een heel mooi pensioenstelsel in Nederland, en dat blijft met het nieuwe stelsel ook zo.' Wat Rita enorm veel vertrouwen en trots geeft, is de sfeer en samenwerking tussen alle betrokkenen. Tussen collega's van BSG en de mensen van het pensioenfonds, maar ook leveranciers. Zo was ze onlangs bij een sessie waar collega's bij BSG samen met een IT-partij nadachten over nieuwe mogelijkheden in **MijnKLMpensioen**. 'Je ziet daar niet wie bij welke organisatie hoort, want iedereen heeft hetzelfde doel voor ogen. Dat is gaaf om te zien. Er werken veel slimme mensen met hart en ziel aan deze uitdaging, om te zorgen dat alles straks vlekkeloos overgezet kan worden.'

MEER LEZEN?

Meer informatie vindt u op de webpagina over de Nieuwe Pensioenregeling: klmgrondfonds.nl/nieuwepensioenregeling.

In de vorige editie van Focus gingen deelnemers met bestuurders in gesprek over de nieuwe pensioenregeling. Teruglezen kan via klmgrondfonds.nl/focus19

Veelgestelde vragen over de nieuwe pensioenregeling

RONALD STOK

Waarom komt er een nieuwe pensioenregeling?

Er komt een nieuwe pensioenregeling, omdat de overheid nieuwe regels voor pensioen heeft afgesproken. Dat hebben zij gedaan, omdat onze samenleving in de afgelopen jaren behoorlijk is veranderd. Met de nieuwe regels voor pensioen kunnen pensioenfondsen de rendementen van hun beleggingen sneller gebruiken om de pensioenen te verhogen. Omgekeerd werkt het ook: als het financieel tegenzit, kunnen de pensioenen worden verlaagd. Wel biedt de nieuwe wet de mogelijkheid om schommelingen zo veel mogelijk op te vangen. Hoe de pensioenregeling er precies uit komt te zien, bepalen KLM en de vakbonden.

Hoe zit het eigenlijk met de AOW? Kunnen we daar nog op rekenen?

U kunt later ook nog rekenen op AOW vanuit de overheid. Daarnaast is bij het sluiten van het pensioenakkoord afgesproken dat de AOW-leeftijd minder hard stijgt. Vanaf 2025 stijgt de AOW-leeftijd niet een jaar per jaar dat we langer leven, maar acht maanden. U leest hier meer informatie over via rijksoverheid.nl.

GERARD VAN DER PLOEG

Als er straks persoonlijke pensioenvermogens komen voor iedereen, hoe wordt het geld dat het pensioenfonds heeft dan verdeeld?

Hoe het vermogen van het pensioenfonds precies wordt verdeeld weten we nog niet. Wel weten we dat we in de huidige pensioenregeling flinke financiële buffers moeten aanhouden. Dat betekent dat we voldoende geld moeten hebben om alle pensioenen nu en in de toekomst te betalen (verplichtingen), plus ongeveer 30% extra. In het nieuwe pensioenstelsel hoeft dat niet meer. Dan kunnen we, zodra de nieuwe pensioenregeling ingaat, een flink deel van de opgebouwde financiële buffers verdelen over alle persoonlijke pensioenvermogens en zorgen voor compensatie voor groepen die nadeel ondervinden van de overgang naar de nieuwe pensioenregeling.

MARC VAN TIENDEREN

Als ik vroegtijdig kom te overlijden, is er dan wel iets geregeld voor mijn partner?

Zeker, in de nieuwe pensioenregeling komen ook afspraken over een pensioenuitkering voor uw partner en/of kinderen als u onverhoopt komt te overlijden. Wel verandert de manier waarop we de hoogte van dat nabestaanden- en wezenpensioen bepalen. De hoogte is niet langer afhankelijk van het aantal jaren dat u hebt gewerkt en nog kan werken. In de nieuwe pensioenregeling wordt de hoogte van het nabestaanden- en wezenpensioen afhankelijk van (een deel van) het salaris dat u op dat moment verdient. Hoe de berekening van deze pensioenen er precies uit komt te zien besluiten KLM en de vakbonden. Daarnaast gaan alle pensioenfondsen dezelfde regels hanteren om te bepalen of iemand in aanmerking komt voor een nabestaanden- of wezenpensioen. Zo komt daar ook meer duidelijkheid over.

CHRISTA SPIL

Kan ik straks zelf kiezen waar mijn pensioenvermogen in belegd wordt?

Nee, u kunt straks niet zelf kiezen waarin u uw pensioenvermogen wilt beleggen. Voorsnog hebben KLM en de vakbonden de voorkeur uitgesproken voor de solidaire regeling. Bij de solidaire regeling ligt de nadruk meer op het samen beleggen en risico's delen. Hierdoor kunt u dus niet zelf kiezen waarin belegd wordt. Wel doen wij regelmatig onderzoek naar bijvoorbeeld uw mening over beleggen en de risico's die daarbij horen. De resultaten van dit soort onderzoeken nemen wij mee in onze beleggingskeuzes. Zo kwam uit ons onderzoek uit 2022 dat onze deelnemers verantwoordelijk vinden. Sindsdien zijn we op dat gebied ook meer gaan doen, bijvoorbeeld door te beleggen in groene obligaties.

ENRICO HAZENOOT

Kan ik straks nog wel zelf keuzes maken voor mijn pensioen?

Ja, ook in de nieuwe pensioenregeling is het enigszins mogelijk om uw pensioen aan te passen op de manier die het beste bij u past. U hebt, bijvoorbeeld bij pensioneren, de keuze om eerder met pensioen te gaan en te variëren in de hoogte van uw pensioen. We verwachten dat daar nog een pensioenkeuze bijkomt, namelijk 'Bedrag ineens'. U kunt dan in één keer maximaal 10% van uw pensioenvermogen uit laten keren. Helaas is de wet die dit regelt nog niet definitief.

ANTON LINDENBURG

Wat gebeurt er als ik heel oud word, krijg ik dan geen pensioen meer?

Nee, u blijft levenslang pensioen ontvangen. Hoewel er soms wordt gesproken over een persoonlijk 'pensioenpotje', ontvangt u bij pensioneren een levenslange pensioenuitkering. Het maakt dus niet uit hoe oud u wordt, u blijft uw hele leven pensioen ontvangen.

We hebben zes van uw (oud-)collega's gevraagd naar hun meest brandende vragen over de nieuwe regels voor pensioen.

'Straks mis ik een jaar AOW, maar dat is geen probleem. We hebben niet veel nodig. We hebben mede dankzij KLM de halve wereld al rondgereisd, dus ver weg hoeven we niet meer zo nodig. Door de coronapandemie hebben we bovendien Nederland ontdekt, ook prachtig.'

Chris werkt sinds 1981 bij KLM Cargo

Bijna met pensioen?

Kijk in MijnKLMPensioen in Mijn planner naar uw persoonlijke situatie en de verschillende keuzemogelijkheden.

Bereid u voor op uw pensioen

Met behulp van Mijn planner in MijnKLMPensioen kunt u van te voren 'spelen' met de pensioenkeuzes die u hebt bij uw pensionering:

- Wanneer wilt u met pensioen?
- Wilt u gebruik maken van deeltijdpensioen?
- Wilt u meer of minder nabestaandenpensioen?
- Wilt u eerst een hoger en later een lager pensioen of andersom?

U ziet meteen de invloed van uw keuzes op de hoogte van uw pensioen. Zo bepaalt u zelf welke keuzes het beste bij uw persoonlijke situatie passen.

Tip: U kunt nu ook uw verwachte uitgaven en eventuele overige inkomsten toevoegen. Zo hebt u nog beter inzicht in uw pensioen.

Sherlock Holmes stopt een jaar eerder

Nog maar kort geleden zeiden Chris van Egmond (64) en zijn vrouw tegen elkaar: zullen we tegelijk stoppen, dat is toch het leukst? En zo hebben ze het nu ook afgesproken.

Chris gaat over twee jaar met pensioen, als hij 66 is, na ruim 44 jaar KLM. Hierdoor moet het Physical Intervention Team het vanaf dat moment zonder deze 'Sherlock Holmes' doen.

'Ik ben op 1 september 1981 bij KLM begonnen en ben al die jaren bij Cargo gebleven. Eerder heb ik bijvoorbeeld in de vrachtlods gewerkt, en een jaar of zes bij het toenmalige Shipment Control, dat heet nu de Service Desk. Ook ben ik een tijd 'rugzakvuller' geweest. Dan werk je op allerlei afdelingen en leer je het bedrijf en vooral de mensen goed kennen. Ik ken iedereen en zij kennen mij. Daar heb ik nu veel gemak van.

We zijn soort detectives

Ik zit nu in het Physical Intervention Team. We lossen problemen op met zoekgeraakte vracht. Het kan gebeuren dat een doos in een lods blijft staan of verkeerd terecht komt. Dat zoeken wij

dan uit: waar heeft het gestaan, is het gelabeld en gescand, is het geladen en is daar een bewijs van? Zo nodig nemen we contact op met andere stations. We zijn eigenlijk een soort detectives. Het is een erg leuke baan met veel vrijheid. En het geeft veel voldoening als je met weinig informatie een zoekgeraakte doos terugvindt. Soms alleen dankzij de bedrijfsnaam op het plakband.

Kwartje viel kortgeleden

Mijn vrouw en ik zijn precies op dezelfde datum begonnen met werken. Ze is onderwijzeres op een basisschool van groep 1 en 2. Boeiend, maar ook zwaar. Ik heb grote bewondering voor haar. Ik werk nog steeds met veel plezier: een mooi bedrijf, leuk werk en

plezierige collega's. Wel worden de wisseldiensten soms wat zwaar en komen ze weleens slecht uit. Ik had al eens uitgerekend of ik eventueel eerder kon stoppen. Dat moet je natuurlijk doen als je pensioen dichterbij komt. Maar het kwartje viel eigenlijk nog maar kortgeleden. We zeiden laatst tegen elkaar: laten we in 2025 tegelijk stoppen: mijn vrouw met 67 jaar en ik met 66 jaar. Verder hebben we nog niet veel voorbereid en gepland, de beslissing is nog vers en we hebben nog tijd.

Lekker lunchen met vrienden

Straks mis ik een jaar AOW, maar dat is geen probleem. We hebben niet veel nodig. We hebben mede dankzij KLM

de halve wereld al rondgereisd, dus ver weg hoeven we niet meer zo nodig. Door de coronapandemie hebben we bovendien Nederland ontdekt, ook prachtig. We wandelen en fietsen veel. Fietsen doe ik van tijd tot tijd ook alleen, over langere afstanden. Dit voorjaar nog van Heemstede naar Maastricht, in een paar dagen. En laatst nog door Friesland en Overijssel gefietst, van hotel naar hotel. En we gaan regelmatig lekker ergens lunchen, met z'n tweeën of met vrienden. Het hoeft helemaal geen kapitaal te kosten om van het leven te genieten. We kijken uit naar ons pensioen, maar we vinden het allebei helemaal niet erg om eerst nog twee jaar te werken.'

Verantwoord

2024

Wij sluiten 2023 af als duurzaam pensioenfonds

Ook in 2024 blijven wij stappen zetten in verantwoord beleggen. Wij willen namelijk graag bijdragen aan een goede toekomst voor huidige en komende generaties, naast de financiële gezondheid van het fonds. Lees hoe wij dit doen via klmgrondfonds.nl/focus19.

COLOFON | Focus verschijnt twee keer per jaar en wordt verstuurd aan deelnemers en pensioengerechtigden van het Algemeen Pensioenfonds KLM van 55 jaar en ouder. Op klmgrondfonds.nl is Focus digitaal beschikbaar voor alle deelnemers.

Redactie Blue Sky Group B.V., Amstelveen **Redactieadres** Redactie Focus, Postbus 123, 1180 AC Amstelveen

E-mail focus@klmgrondfonds.nl **Tekst** Blue Sky Group, Taalarsenaal, Bauke ter Braak **Fotografie** Don Wijns, Hein Athmer

Ontwerp en opmaak FRISSEWIND Amsterdam **Druk** Drukkerij Aeroprint, Ouderkerk aan de Amstel

De informatie in dit magazine is met de grootste zorg samengesteld. Toch is het mogelijk dat de gepubliceerde informatie onjuist, niet geheel volledig of incompleet is. Wij aanvaarden geen aansprakelijkheid voor schade als gevolg van onjuistheden en/of onvolledigheden van de informatie in dit magazine, alsmede het verkeerd gebruik of verkeerde interpretatie daarvan. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar worden gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, middels fotokopieën, opnamen of enige andere vorm, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van KLM Algemeen Pensioenfonds KLM. In alle gevallen geldt dat het pensioenreglement leidend is. De informatie wordt gepubliceerd voor persoonlijk gebruik en is niet bedoeld als advies.

CONTACT | E pensioenservice@klmgrondfonds.nl | T (020) 426 62 10 | [KLMGRONDFONDS.NL](https://klmgrondfonds.nl)

Algemeen Pensioenfonds KLM